

NEGATIVA SÄKERHETSGARANTIER

Detta är en argumenterande text om negativa säkerhetsgarantier. Regeringen uttryckte i januari 2018 att de kommer att driva frågan om negativa säkerhetsgarantier inom kärnvapenforan och att de kommer ta upp ämnet under icke-spridningsavtalets, NPT, andra förberedande kommitté i Genève 2018. Vi vill med detta dokument väcka tankar och diskussion om ämnet negativa säkerhetsgarantier.

Negativa säkerhetsgarantier (negative security assurances – NSA) innebär kort att en kärnvapenstat lovar att inte hota om eller använda kärnvapen mot en icke-kärnvapenstat.

Detta låter kanske som något positivt, och visst är det bra att garantera att kärnvapen inte används mot icke-kärnvapenstater men det finns många problem med detta och många frågor dyker upp enligt nedan.

Negativa säkerhetsgarantier innebär i praktiken att man godkänner kärnvapnens existens, så länge de inte används mot icke-kärnvapenstater. Det innebär ingen som helst press på kärnvapenstaterna att nedrusta samt legitimerar kärnvapenavskräckning.

Frågan om det då är ok att använda kärnvapen mot kärnvapenstaters civilbefolkning är ju omöjlig att inte ställa. Det ignorerar kärnvapnens konsekvenser, att de inte begränsas till nationsgränser och att majoriteten av ett kärnvapens offer med största sannolikhet är civilbefolkning. Det blir ju märkligt att argumentera att det är farligt med kärnvapen för Sveriges befolkning men inte för Rysslands. Eller USA:s. Eller Kinas. Eller Nordkoreas.

På vilket sätt kommer detta att stärka NPT? Antingen är inte P5 med i detta och då är det ju bara hälften av kärnvapenstaterna som är med eller så inkluderar man dom och slår fast deras status som kärnvapenstat.

Blir detta ett permanent avtal som då i praktiken låter kärnvapenstaterna hota varandra med kärnvapen användning i all framtid? Eller ska det vara ett temporärt avtal? Om det ska vara permanent underminerar det NPT:s artikel 6 om nedrustning då det istället befäster kärnvapnens varande.

Är lösningen då att lägga in en artikel om nedrustning? Hur ska den se ut? Vara starkare än NPT:s artikel 6 (inte sannolikt att kärnvapenstaterna går med på det), samma (har inte visat några resultat, snarare tvärtom) svagare (underminerar NPT:s artikel 6 och hela NPT).

Det sägs vara ett brobyggande projekt, men vilket är brofästet på andra sidan kärnvapenstaterna? Har det tillkommit något nytt, eller ny energi som gör att det kan gå att genomföra nu medan det inte har fungerat vid försök tidigare? USA har i CD:n argumenterat i många år att de redan under NPT ger negativa säkerhetsgarantier till alla stater som följer och upprätthåller sina NPT-skyldigheter samt genom de kärnvapenfria zonerna. Ryssland har under flera år sagt att även de har garanterat negativa säkerhetsgarantier genom kärnvapenfria zoner.

Att utlova negativa säkerhetsgarantier kan ju självfallet kärnvapenstaterna göra, men det måste de ju göra självmant, unilateralt eller några tillsammans, och kan inte förhandlas med icke-kärnvapenstater då det legitimerar kärnvapeninnehav och användandet mot kärnvapenstater samt avskräckning som säkerhetspolicy.

Vi undrar hur negativa säkerhetsgarantier förhåller sig till Natomedlemskap. Om de å ena sidan begär garantier från kärnvapenstaterna att de inte ska anfälla dom medan de samtidigt accepterar att stå under ett kärnvapenparaply, blir det då ett trovärdigt arbete?

1. Detta material är framtaget av Svenska Läkare mot Kärnvapen och Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF, som är de organisationer som driver ICAN i Sverige. För mer information; www.slmk.org, www.ikff.se och www.icanw.se.